

KABALA SAKLI BİLGELİK GELENEĞİ (1. BÖLÜM)

Z'ev ben Shimon Halevi
Çeviren: Ekrem Ülkü – Onur Ülkü

Başlangıç:

Adam ve Hayat ağacı aynı projeyi (taslağı) içerir. Bu düşünce (tasarım) kitabın ilk bölümü "Genesis"teki (Başlangıç) "*Tanrı insanı kendi suretinde (tıpkısı) yarattı,*" formülasyonundan ileri gelmektedir.

Kabalistik geleneğe göre Tanrı, Hiçlik mevcudiyetinin (hakikatinin) –içinde Tanrı'nın (karşıt olarak) her şey ve hiç olduğu– boşluğundan, tezahür etmemiş mevcudiyetin (hakikatin) ilk oluşumunu (halini) yarattı.

Bu sonsuz dünyadan, sonsuz ışıktan oluşan –ortasında ilk taç olarak adlandırılan boyutsuz bir nokta bulunan– bir âlem kristalize oldu (billurlaştı).

Tezahür etmemiş mevcudiyetin bu üç oluş sureti, pozitif evren için negatif arkatasarım olacaktır. Bu pozitif evren, ışımının arketipik (ilkörnek) dünyasına doğru gelişmek için ilk taçtan (boyutsuz ilk noktadan) yayılmıştır.

Bu tezahür tam olarak bittiğinde artık o, başlangıçtaki (ve) evrensel insan olarak adlandırılan *Adam Kadmon*'dur.

Yaratıcının on görünüşünden ibaret olmasına karşın *Adam*, evrenin "yaşayan bir kopyası" ve "yaratıcının yansıması" olduğu için, "içindeki birliğin" ve "işleyen bütünlüğün" sembolüdür.

Bu tezahür etmiş dünyada *Adam Kadmon*'un fonksiyonu, hakikatin tezahür etmemiş yanına karşı "sürekli bir karşıt güç" vazifesi görmektir.

Bu süreç "tam şimdi"dir, "bu an"dadır ve her bir an "evrensel drama"nın değişime uyum sağlamasıdır (uyumudur). Bu denge sürecinin boyutu o kadar kapsayıcıdır ki, en muazzam kozmik olaydan boşluğun kıyısındaki en ufak olguya kadar bütün olanları içine alır. Onda (her şey) varlık ve (hiç) yokluğun kutupları arasında süzülen tüm hakikat (varoluş, mevcudiyet) barınır.

Her şeyden önce şunun üzerinde düşünülmelidir; göreli (rölatif) dünya hiç durmayan (son bulmayan) bir hareketle (devinimle) var olmaktadır, fakat buna rağmen "mutlak", içine nüfuz eden bir suskunluk, sessizlik ve boşluk olarak her zaman onun içinde bulunur ve onu kapsar.

Kabbalah:

Kabbalah, Yahudiliğin “içsel” ve “mistik” görünümü olup, kutsal simgeleri, evrenin doğasını ve insanın kaderini Yahudi terimleriyle açıklayan bir öğretilerdir.

Vahiy yoluyla tebliğ edildiğine inanılan bu bilgiler, ketumiyet geleneğine bağlı olarak, asırlarca dışarıya sızdırılmadan gelmektedir.

Değişik yörelerde ve farklı çağların spiritüel ve kültürel gereksinmelerine göre, mitolojik ve metafizik formlar halinde periyodik değişimlere uğramıştır. Uzun ve geniş alana yayılan evren tarihi de Kabala'nın etkisini taşımaktadır.

Manifestasyon:

Tanrı Tanrı'dır. Hiçbir şey onunla kıyaslanamaz. Tanrı Tanrı'dır.

Kabala'da Tanrı *Ayin* diye adlandırılır.

Ayin'in İbranice anlamı “yokluk”tur (hiçbir şey), Tanrı için ise “varoluşun ötesinde” olarak kullanılır.

Ayin ne alttadır ne üstte, ne durur ne hareket eder, *Ayin* hiçbir yerde değildir.

Tanrı “mutlak yokluk”tur.

Ayinsof; “sonu olmayan” demektir. Tanrı'nın her yerde olan unvanıdır.

Ayinsof, *Ayin*'in “bir'den sıfır'a” kadar olan halidir. *Ayinsof* zaten “var olmuş olan” Tanrı'dır, “mutlak her şey”dir. *Ayinsof*'un özellikleri yoktur, çünkü varoluşta açığa çıkar ve varoluş aynı zamanda sonudur.

Kabala'nın sözel geleneği “varoluşu” şöyle açıklar: “*Tanrı kendini göstermek istedi.*” Yazılı geleneklerde, var olmaktan önceki durum “yüz yüze devamlı bakmaz”, tam özgürlük ise “Tanrı'nın her şeyi geri çekmesi” yani *Ayinsof*'un geri çekilmesi, aynanın içindeki görüntünün dışarıya çıkması şeklinde açıklanır.

Zimzum'un bu eylemi ise *Rabbinicol* (bilgenin) söylediğinde gizlidir. Buna göre, Tanrı'nın yeri dünyadır, ancak dünya Tanrı'nın yeri değildir.

Kutsal davranışlar aşağıdaki sembollerle ifade edilir: Örneğin, boşluğu çevreleyen *Ayinsof* veya sonsuz ışıktan yayılan huzmeler çevreden merkeze akar. Bu *kav* veya kutsal arzu huzmeleri 10 değişik yayılma katmanından dağılır.

Başka bir bilge söyleyişine göre, dünya 10 kutsal sözle adlandırılır. Orta çağlardan beri bu 10 katman *sefirot* olarak bilinmektedir.

Sefirah sözcüğünün hiçbir dilde tam karşılığı yoktur, bunun kökü *cipher* ve *saphire* sözcüklerine dayanır. Bazıları *sefirot*'u kutsal güçler ve kutsal akımlar olarak görür, bazıları da kutsal yönetimin alet ve araçları olarak niteler. Mistikler ise bunları Tanrı'nın 10 yüzü, eli ve hatta elbiseleri olarak ifade ederler.

Sefirot arasındaki ilişki üç kapalı kutsal prensip tarafından yürütülür.

Bunlar, yani *Zahzarot*:

- İlk isteğin gizli parlaklığı,
- Merhamet
- Adalet'tir.

İstek dengeyi sağlar, merhamet genişletir ve adalet yayılmanın akışını zorlar. Böylece bunlar 10 kutsal davranışı kesin bağlı örnekler şeklinde organize ederler.

Dördüncü olarak söylenen örneğe, "her şeyin ortaya çıkmaya dayandığının modelidir" (paradigma). Bu da Tanrı'nın imajı olarak adlandırılır, fakat genellikle "hayat ağacı" olarak bilinir. Her *sefirah*, dönüşte bir *Zahzarot*'un bölgesel etkisiyle yayılır, bu nedenle 10 *sefirah*ı açığa çıkaran akım, "şimşek çakması" gibi "zigzag" şeklinde görüntü verir. Merkez noktadan (denge) sağ yöne (genişleme) ve sol yönedir (zorlama). Bu yüzden *Zahzarot*, hayat ağacındaki diyagramda dikey sıralamayı yükseltir ki bunlar "sütunlar" olarak bilinirler.

Eşitlikten (zerafet, istek) dolayı merkezde, merhametten (aktif güç genişlemesi) dolayı sağda, sertlikten dolayı soldadır.

Karşılıklı ilişkiler dördüncüyü ağaca, tüm varoluşun altına koyarlar ve böylece *sefirot*'un özellikleri bilginin dallarında zaman dilimleri olarak görülürler. Bunların ana tanımı Tanrı'nın sıfatları gibi olduğu halde, insan tecrübesinin zaman dilimleri olarak da tanımlanabilirler, çünkü biz Tanrı'nın imajında görünürüz.

İnsanın gelişmesi metodu *Kabala*'da sıkça geçer ve saf soyutlukların açıklanamadığı metafizik alanlarda bu sembolik dile rahatlıkla başvurulur.

Boşluğun ucundaki ilk *sefirah* İbranice "*keter*" (taç) olarak adlandırılır ve bu açığa çıkma olmuşu, olanı ve olacağı kapsar.

Burası ilk yayılmanın ve son dönüşün yeridir. Kutsal sıfatının doğası gereği Tanrı'nın adı olarak belirtilir ki bu geleneksel olarak "Ben, Ben'im" şeklinde ifade edilir.

Işık huzmesi dengenin bu noktasından yayılır, merhametin etkisi altında, güç ve genişleme ikinci *sefirah*ı açığa çıkarır, bu da *hokmah*'dır (akıl, hikmet, bilgelik). Kutsallık ve insan aklının aktifliği, öz bilgisi insanoğlu tarafından deha, ilham veya vahiy olarak nitelenir.

Üçüncü *sefirah* güç, şekil ve eylemsizliğin açığa çıktığı *binah*'dır (anlayış). Bu pasif, yansıtıcı ve kavrama kapasitesi olan akıldır. İnsanda sağduyu ve gelenek içinde açığa çıkar. *Binah* solda

olup güç sütununun başında bulunur, *keter*'in altındaki denge sütununa temas eder, ağaçtaki bu noktada denge kesindir.

Bu nokta *Ruah Ha Kodesh*'tir, kutsal ruh olarak 3 yüksek *sefirah*ın altını örter, ortaya, açığa çıkmamış olarak, fakat açılmanın içinde yer alır. Ağaçta *sefirah* olmayan *daat* (vahiy) ile işaretlenmiştir. Mutlaklık direkt olarak varoluşun içine girer. İnsanoğluna göre *daat*, Tanrı'dan başka bir yerden gelmeyen bilgidir. *Daat* sadece görünmekle kalmaz aynı zamanda bilinir de. Bu bilinme, *binah*'tan gelen derin düşünmekten, yani aklın açığa çıkmasından bu yönüyle farklıdır. Yüksek *sefirah*ların çocuğudur, yalnızca gözetlemek değil, aynı zamanda "olmak"tır.

Işık *daat*'ın hemen altından merhametin sütununa girer ve tekrar gücün sütununa döner ve bir *sefirot* çift olarak tanımlanır. Bu katta duygular hâkimdir ve yüksek aklın farkıdır. Aktif ve iç duygunun sefirası *hesed* (merhamet), pasif veya dış duygunun sefirası *gevurah*'dır (adalet). Bu *sefirah*ların tamamlayıcı özellikleri olarak da *hesed*'de aşk, hoşgörü, cömertlik ve *gevurah*'da disiplin ve ayırt etme özellikleri söylenebilir. Bu duygusal katta, karşıt *sefirotik* prensiplerin operasyonu sırasında yönlerden birine ağırlık verilmesi günlük yaşantıda kendini açığa vurur, her insanın yaşamında buna göre hüküm (*gevurah*) veya merhametin (*hesed*) etkisi izlenebilir.

Parlak ışık, merhametin (*hesed*) geniş hoşgörülü yönteminden hükmün (*gevurah*) yapıcı yöntemine girer ve tekrar dönerek aşağı dereceye geçer, burası "denge"nin sütunudur. Burada merkezi *sefirah* olan *tiferet* (güzellik, süs, ziynet) vardır. Bu ağacın kalbidir ve direkt olarak merhamet ve güç sütununun tüm *sefirah*larıyla ilişkilidir. Merkezdeki *tiferet* kalplerin kalbidir. Merhamet ve hüküm ile birlikte, kutsal ruhun üçlemesini oluşturan "merhamet-hüküm-ruh" (güzellik), yüksek *sefirah*lar olan hikmet ve anlayışla birlikte "tanrısal ruhun" büyük üçlemesini yaparlar ve bu üçlemenin ortasında da *Ruah Ha Kodesh* vardır. İnsan psikolojisinde *tiferet* "kendi"dir, şahsın çekirdeği, esasıdır. Ancak bu, günlük benliğin arkasındaki Ben'dir. Adalet (*gevurah*), merhamet (*hesed*), anlayış (*binah*) ve hikmet (*hokhmah*) yüksek merkezlerinin genelde pek farkında olunamayan etkilerini odaklar.

Tiferet'in (güzellik) altından, parlak ışık ile tamamlayıcı özellikler ortaya çıkar. Bunlar da merhamet ve güç sütunlarında en alttadır. Aktif genişleyici taraf *nezah* (zafer), pasif ve sıkıştırılmış taraf ise *hod* 'dur (ihtişam). Geleneksel olarak bu özelliklerin İbrani isimleri zafer ve parlaklık (görmek) olarak tercüme edilir. Bu kutsal değerler Tanrı'nın misafirleri rolünü üstlenirler ve kutsal isteği yapmak üzere gönderilirler. İnsanda "vital-psiko-biyolojik" olaylar olarak görülür. Bunlar aktiflik, içgüdü ve atılganlık *nezah* (sonsuzluk) veya pasiflik bilme ve kontroldür, *hod* (yansıma).

Denge sütununda ve bu iki pratik *sefirot*'un arasında ve altında *yesod* (temel, asıl) vardır. Peş peşe giden diğer *sefirot*lar gibi o da daha öncekileri kapsar ve bundan dolayı birçok özelliklere sahip bir komplekstir.

İlki üretken oluşudur. Görüleceği gibi bu noktadan itibaren ağacın devamı (gelecek ağaç) ortaya çıkar.

İkinci olarak geri dönüşlüdür (yansıma) ve burada doğrudan *tiferet*'in (güzellik) altındadır. Resmin resmi (imajın imajı) olarak kavranabilir ve “ağaç kendini görür, *yesod* asıl ayna içindeki aynadır.” Bu iki tamamlayıcı görev şunu ifade eder: Onun temeli (kaynağı) saf ve sağlam olmalıdır, bundan dolayıdır ki seksüel saflığın (temizliğin) iç manası bu *sefirah* ile bağlantılıdır.

Bizde ise “Ego” ve “Şuur”un alt bölümüne tekabül eder, burada biz kendimizi görürüz. Bir insanın kendi gerçek değerlerini diğer insanlara gösterebilmesi ancak *tiferet*'e projekte olmasıyla olanaklıdır. Dünya hakkındaki idraklerimizin çoğunluğu ve irade–istek ile ilgili aletlerin çoğunluğu burada yerini alır.

En alttaki *sefirah malkut* (krallık), *keter*'in (taç) tamamlayıcısıdır. Burada parlayan ışık yere iner ve “Tanrının madde içindeki varlığı” olan *şehina*'yı tesis eder. Ağaç tamamlanmıştır. Kök, gövde, dallar ve meyve, ağacın varlığa ulaşmasını sağlar veya irade, akıl, kalp, vücut veya tanrısal istek, tanrısal akıl, tanrısal kalp ve tanrısal vücut olarak da ifade edilebilir. Dört unsur yani toprak, su, hava ve ateş insan bedeninde de bulunmaktadır ki bunlar aynı zamanda *malkut*'un dört katmanıdır; katılar, sıvılar, gazlar ve radyasyonlar olarak, işte bizi canlı tutan bunların birbiriyle reaksiyonlarıdır.

Buraya kadar *sefirot*'un genel temasını görmüş bulunuyoruz. *Sefirot*'un üçü aktif olan sağ taraftaki “merhamet” sütununda, diğer üçü pasif olan sol taraftaki “güç” sütununda ve diğer dördü (*sefirah* olmayan *daat* da dâhil olmak üzere) merkezdeki “denge” ve “zarafet” sütununda yer alır. Bunların ilişkileri zigzag şeklinde ya da daha gerçekçi olarak 22 alanda gösterilir, bunlar üçlülerin oluşturduğu üçgenler (konfigürasyon) şeklinde konumlandırılabilir.

Yukarıdaki açıklamalardan en ince metafizik ve mitolojik şekillendirme çıkar. Değişken *sefirot* takımı yıldızlarının çalışması birçok bölümlerden oluşmuştur ve her *sefira*daki anlık dinamizm, minyatür ağacın damarlarındaki özsu akışına benzetilebilir.

“*Rabbi İshmael der ki: Bütün arkadaşlar (inisiyeler) onu, evinin ortasında ister aşağı, ister yukarı gidebileceği ve kimsenin onu engelleyemeyeceği bir merdiveni olan bir adama benzetirler.*”

“*Öğretisi: saklı kitap, dengede tartılanı anlatan kitaptır, bunun için önceden bir denge (evren) vardır. Yüz yüze devamlı bakmaz.*” (Zohar XIII. yy.)

“*Yokluktan 10 sefirot. Dokuz değil on. On bir değil on. Aklınla anla ve aklında anla, soruştur ve anlamları hakkında uzun uzun düşün, böylece yaratıcı tahtına döner.*” (Sefer Yezirah, Babylonia VI. yy.)

Dört Dünyanın Sembolizması:

Hayat ağacı belirminin (türemenin) kutsal dünyasını teşkil eder ve varoluş ilk önce buradan başlar. Bu dünya *Azilut*'tur. (*Azilut* İbranice yakınlık demektir.)

Azilut dünyasının doğasında, var olan bütün dinamikler ve kurallar tam olarak mevcuttur, çünkü orası saf iradenin (isteğin) olduğu yerdir. Kutsal varoluş, büyük kozmik çemberlerin

dizilişi boyunca yaratılış, en yüksek gök kubbeden en küçük parçaya kadar uzayda halka halka yayılacaktır. Sonsuzluktan şu ana, çağlardan haftalara ve oradan da günlerin sonuna vardığı zaman her şey tam olur. (Uzayda ve zamanda hareket olmadığı sürece hiçbir şey olmaz ve olmayacaktır.)

İsaah'a göre "Herkes benim adımla çağrılana dek ki ben onu zarafetim için yarattım, ona şekil verdim yani onu yaptım." Çağrılmak, yaratılmak, şekil vermek ve yapmanın dört evresi, kutsal kitapların ve Kabalanın içinde sık sık yinelenir, bunlar en eski hayat ağacında (*Azilot*'ta) bulunurlar ve sembolik olarak ağacın kök, gövde, dal ve meyveleri ile ifade edilirler. Bu dört evre *tetragrammaton* (dört kutsal harf) veya Tanrı'nın en özel ismi *YHVH*'nin dört harfiyle de açıklanabilir.

Dört dünya aynı zamanda en alt *sefirah* olan *malkut* (krallık) ve tüm *sefirah*ların kaynağından çıkışlardaki 4 evreyi de simgeler.

Örneğin:

1. Katman "ateş" ile birleşmiştir, *keter*'e en yakın olandır ve sembolik olarak da "saf istek"tir (irade). Tanrısal Çağrı.
2. Katman (dünya) "hava" ile birleşmiştir. "Akıl"dır. Tanrısal Yaratma.
3. Katman "su" ile birleşmiştir, "duygusal" vurgulama olarak belirtilmiştir ve değişen biçimlerdir. Tanrısal Şekillendirme.
4. Katman "toprak" ile birleşmiştir, hareketin "dil"idir. Bu daha önceki evrelerin pratik tamamlanmasıdır. Tanrısal Yapma.

Her katman bir üsttekinin özelliklerini ve aktivitelerini kapsar, böylece her alttaki katman da daha kompleks ve kaynaktan daha uzaktır. *Azilot* kendi içinde tamamıyla realize olmamıştır (gerçekleşmemiştir). Öyle ki, bu bir eve sahip olmaya benzer, düşünülmüş ama henüz prensipte karar verilmemiştir. Şekil olarak dizayn edilmiş ve projenin tohumu oluşmuştur. *Azilot*'un doğasında var olan dört evre gibi bunlar kendilerini dört büyük kademede gösterirler, her biri kendi içinde bir dünyadır. Yaradılışın kozmik oluşumu (hava) *beriah*'tır. *Azilot*'ta (ateş) düşünülen, *yetzirah*'da şekillerin (sıvı) olma dünyasıdır, hareketlerin (katı) dünyası ise *assiyah*'tır.

Her katmanın (tabakanın) kendi ağacı vardır, her dünya kendi içinde *Azilot* ağacının oluşumunu ve her biri kendi içinde kendi gerçekliğini taşır. Bu idrakin merkezi ile bir dünya ve diğerleri arasındaki ilişkinin anlaşılması Kitab-ı Mukaddes'te İbrani bahislerinde konu edilir. Tevrat'ta "benim ismimle çağırın" sözü *Azilot*'un özüdür, bu sözün anlamı şudur: "Her *sefirah* bir diğerini bir Tanrı ismiyle bağlar."

Keter (taç)'in ismi "Ehyeh Asher Ehyeh"dir, "Ben Olan Ben" veya "Ben Benim" demektir. Bu bütün var olanların başlangıcı ve sonudur. *hokhmah* (hikmet) ve *binah* (anlayış), *YHVH* ve *Elohim*'dir. Eski inanışa göre bunlar merhamet ve Tanrı'nın görünüşüdür. *Tiferet* (güzellik), *YHVH Elohim* adıyla anılır, yukarıdaki üç *sefirah*ın alanlarının merkezinde yer alır ve "Tanrı'nın yaratıcılığıdır."

Sefirotun diğerlerinin de kendilerine ait isimleri vardır. Genesis'in (yaratılış) açılış cümlesine dayanarak diğer sefirahların adları bazı kabalistler tarafından Elohim olarak kabul edilir. "Baraşıit Bara Elohim" cümlesi "Başlangıçta Elohim yaratıldı," demektir. Elohim sözcüğü çoğuldur ve burada yaratılma oluşumu Tanrı'nın özellikleri olarak başlar, kutsal isimler olarak somutlaşır ve yaratılış dört olarak adlandırılır.

Genesis'in ilk bölümü, yaratılışın daha önce var olan kutsal dünyadan (hayat ağacının kökü) açılımı olarak anlaşılmalıdır (filizlenme). Bu konu, Yahudilerin ezoterik kozmogonisinde (evrenin oluşumunu inceleyen bilim) sıkça rastlandığı halde, İncil'le ilgilenen kişilerin çoğu tarafından halen bilinmemektedir.

Yüzyıllardır tartışılan "yaratılışın yokluktan 4'e gelmesi" olayı, bu konunun kapsamına girmektedir. Bu tartışmalar, daha önceden var olan kutsal yayılmanın bilinmemesinden kaynaklanmaktaydı. Daha önceki varoluş açıklaması ise "Tanrı evreni yaratmadan, şekillendirmeden ve yapmadan önce Tora 'ya (öğreti) danıştı," şeklindeydi.

Yaratma, iradesinin olduğu zaman başladı yahut "Ben Benim" dediği zaman başladı, bu çağrı Azilut ağacının kalbinden yayılır ve Azilut ağacı tiferet'tir. Burada yaratıcı Tanrı, Azilut'un üç aşağı katmanından yeni ağaç ve yeni dünyayı yaratır, şekillendirir ve yapar. Beriah'ın bu dünyası Kitab-ı Mukaddes'e göre yaratılışın 7. gününde açılmıştır.

Birinci günde nezah, hod ve malkut'un oluşturduğu Azilut üçlüsü, beriah ağacının en yüksek üçlüsü olur. Bunlar yaratıcı hikmet, anlayış, güzellik veya hokhmah, binah ve tiferet'tir. Yaratılıştaki bu olaydan şöyle söz edilir. Gök kubbenin yukarıdaki sular ve aşağıdakilerin arasında bölünmesidir, buna "bölünmüş dünya" denir.

Sonraki 5 gün yaratılış ağacının adım adım açılmasıdır. Her katman sefirahlara bağlanır. Bu, yaratıcının en alttaki beriatik sefirah (malkut-kingdom) son günde dinlenmesine kadar sürer. Böylece iş mükemmel bir şekilde biter.

Kabalistler buna "Edom'un Kralları" adını verirler. Edom'un Kralları Kitab-ı Mukaddes'e göre, İsrail'deki krallardan önce hüküm sürmekteydiler. Söylendiğine göre, onların başarısızlık nedeni, bir sütunun veya bir sefirahın aşırılığıydı. Başlangıçtaki yaratılış, ancak dengede olursa başarılıdır. Yaratılışın (Genesis) 2. faslında tüm olay tekrarlanmış gibidir. (Ayet 1:27 ve Allah insanı yarattı: "Vayivra Elohim et ha adam") (Ayet 2:7 ve Allah insana şekil verdi: "YHVH Elohim vayitzer et ha adam")

Edebi olarak, şekil verdi ve yarattı kelimeleri arasında çok fark vardır. 2. bahis sefirotik ağacın diğer ve daha kompleks işleriyle ilgilidir. Buna da "Olam ha yezirah" denir: Şekillenme dünyası. Bu dünyanın özelliği devamlı değişen fenomenlerdir. Tanrısal irade ile yaratmanın dinamiğinin birlikte çalışmasıdır. Bir fikir olarak dizayn bölümünde, mimarın isteği (Azilut), yaratmak için karar verme (beriah) ile karşılaştırılabilir. Beriah'da yapının inşasından önce detaylar belirlenir. Yezirah, farklılık ve karmaşıklığın egemen olduğu yerdir. Burada yaratıkların beriatik ruhları değişik katmanlarda yer alır ve onların türleri burada belli olur (at, köpek vb). Yezirah dünyası Eden bahçesidir, burada hem erkek, hem de dişilik özelliği olan

(*androgynous*) insan yaratılmıştır (*Genesis* 1:27). *Beriah*'da cinsiyetler kesinlikle belirlenmiş, Âdem ile Havva olarak ayrılmıştır ve erkeklik ile dişilik yansımaları diğer sütunlara yayılır.

Dördüncü dünya *assiah*'dır, bir üstteki alttakini üreterek, yani *yezirah* dünyasından ortaya çıkar. *Genesis* bu konudan "Eden'den akan ırmak" olarak bahseder. Hayat ağacının içinde doğal olan dört katmanın ve ayrılmış dört dünyanın da tekrarıdır. Yapmanın veya element ve hareketin bu en alt dünyası, bizim Âdem ve Havva olarak yaşadığımız dünyadır. O kendini evrende ortaya çıkarır ve biz onu duyularımızla deneyleriz. Bu deneyleme onun katılığı, sıvılığı, gazlığı ve radyoaktif özellikleri ile. Bu da güç ve şeklin, sol ve sağ sütunların özellikleridir. Bunlar fenomenlerin doğal kanunları altındaki etkileşimlerinden daha fazlasının farkındadırlar ve tüm varoluşun içinden geçen yüksek dünyaların fiziksel alanları olarak görülürler. Bazı fizikçiler atom-altı çizelgeye dayanarak, bütün bu sonsuz galaksinin ardında başka tür bir evren bulunabileceğini söylerler. Bu belki katı olmayacaktır veya bir bilimsel kozmos olabilir. Şu andaki en dünyevi görüş, doğal dünyanın bilgisini taşıyan diğer boyutların bilincinde olmak ve bunu doğaüstü bir realite içinden geçirmektir.

Dört dünya varoluşun her yerine sinmiştir. Şematik olarak, Yakub'un el merdiveni ile bir dünya ağacının sonsuz yapısından yükselmesi olarak görülebilir. Böylece Tanrı'nın iradesi ve bütün var olanları birbirine bağlayan akış, yayılan her şeyin içindedir. Her durumdaki yüksek dünyanın tabanı alttaki dünyanın "vahiy" (*daat*) olarak temelini oluşturur. Bu planda görülür ki, *sefirotun* sıralanışı, eksen üzerinde açılışı ve böylece bu uzun hat yahut tanrısal iradenin *kav*'ı bütün dünyaların etrafını sarar. Dört dünya birçok şekillerde gözlenebilir. Aynı merkeze ait geometrilerden (biçimlerden) Âdem'in antropomorfik benzerliği veya salonların veya bahçelerin kutsal tepelerinin ardı ardına gelmesi gibi... Şu unutulmamalıdır ki, hiçbir imaj gerçeği zapt edemez; bir portrenin, ne kadar derin anlamı olursa olsun, bir kişinin yalnızca bir görünüşünü yakalayabildiği gibi... Kabala, gerçeklik konusunu açıklayan tüm formları değiştirmiştir. Onun amacı varoluşun bir imaj haline getirilmemesi ve bir "sonsuzluk" olarak düşünülmesidir. Ne yazık ki Ortodoksluk bu prensibi hiç anlayamamış ve çoğu zaman gereksiz formaliteler uygulamıştır.

Bu dünyanın sakinleri olarak *Tachutonim* hakkında da bir şeyler bilmemiz gereklidir. *Tachutonim*, *assiyah* veya doğa krallığının altında oturanlar, biz kendimizden geçtiğimizde, bizim "yukarı dünyalardaki parçalarımızdır."

Elyonim, yani yukarıda oturanlar, normal duyularla hissedilemez, fakat mantıki olarak varlıkları farz edilir ve insan doğaüstü bir müdahaleyi denerse bunu hissedebilir. Yukarı dünya, başka realitelere göre ayarlanmış yaratıklarla doludur. Bu yaratıklar Kabala'da melekler ve baş melek olarak gösterilmiştir. Veya balık ve kuş olarak gösterilir (*Genesis*, 1:26). Bunlar şekillenmenin *yeziratik* dünyasında yüzerler, yaratılmanın *beriatik* dünyasında uçarlar.

Kozmik resmi (biçim) tamamlamak için Kabala'da *kelippot* veya kabukların dünyası olarak bilinen bir konu vardır, bu "şeytanın" veya tahrip edici varlığının "yaratılmış evrende tanınmasıdır." Geleneğe göre, bir önceki dünyanın kalıntıları, halen var olan yaratıcı tarafından ayıklanmıştır. Bunların görevleri, her iki makrokozmetik ve mikrokozmetik katmanlarda, iyiliği denemek ve anlamını kanıtlamak için müdahale etmektir. Şeytani güçler

kötülük olarak ortaya çıkar, fakat *Job*'un kitabında görüldüğü gibi “Şeytan” (deneyici) “Tanrı’nın oğullarından biridir.” O kozmik görevli olarak *kaos*’un güçlerini evrenin dengesini bozmak için kullanır. Bu eylem aşağı üç dünyanın katmanında olur ve tam olmayan şeylerin tamamlanmasını sağlar. Bu şeytani yaratıklar veya *scheddim*, insanlık için korkunç bir zıtlık oluşturur ve bu da insanların akıllarını çabucak etkiler. Bundan dolayı *Âdem* Tanrı’nın görüntüsü olarak “serbest iradeye” ve “seçime” sahiptir. İyiliği ve kötülüğü yayar, bu da insanoğlunun diğer ayrıcalıkları ve görevlerinden biridir.

Adam (Âdem):

Yüzyıllar boyunca *Azilot*’un kutsal dünyası çeşitli başlıklar ve yollarla anlatılmıştır. Bazı rabbiler (öğretmenler) *Azilot*’u “ışığın elbisesi” olarak görmüşlerdir. Tanrı bununla kutsal varoluşu sarar. Bazıları bunu *Shemna Me Forash* olarak simgeler, Tanrı’nın en özel ismi *YHVH*’nin dört harfiyle sunarlar ve Tanrı’nın görkemi (şanı, ünü, şerefi) olarak adlandırılır. Kabalistik tarihin bir noktasında o, büyük ve parlak bir insan imajı üstlenir ki bu insan *Kabod*’dur. Kutsal adam, peygamber *Ezekiel* görüntüsü içinde ortaya çıkar.

Ezekiel, 4 dünya ile bir arabanın (*Yetsirah*) üzerine yerleştirilmiş taht (*Beriah*) üzerinde oturan adamın (*Azilot*) benzerliğini görmüştür. Bu araba, dünya (*Asiah*) üzerinde dönmektedir. Başlangıçta var olan *Azilotik* adam, 10 *sefirotun* yerleştirilmesinde dördüncü olarak (bizim olduğumuz gibi) ifade edilir. Böylece başlangıcın *Âdem*’den önce de bir *Âdem* yaratılmış ve şekillendirilmiştir, onun adı *Adam Kadmon*’dur.

O, Tanrının dört yansımasından birincisidir ve yayılma varoluşa, kutsallık maddeleşmeye dönüşmüştür, ancak bunlar sürecin sonunda tekrar birleşeceklerdir. *Adam Kadmon* insan şeklinde tasarlanmıştı, o kutsal olan yansıma görevini yerine getirebilmek için gereken her şeye sahipti, o “hem ayna hem de izleyendir” ve kendi özgür iradesine, akla, duygulara ve yapabilme gücüne sahiptir. Hepsinden önemlisi *Adam Kadmon* kutsallığın bilincindedir.

O, dördüncü olmasına rağmen kendi halinin farkında değildir. Denizde yaşayan balığın denizin farkına varmaması gibi... Sadece birkaç nesil sonra o kutsallığın görünüşünü bütün dünyalarda deneyileyecektir. Böylece bu kutsallığı kendinde ve Tanrı’nın yüzü olan evrende algılayacaktır. Bu yansıma, her aynada olduğu gibi sadece bir “görüntüdür”, hiçbir zaman “gerçek değildir”, direkt ilişki yalnızca *grace* (zarafet, lütuf) yoluyla veya bütün halkanın tamamlanması ile olur. Her ikisi de yayılmadan çıkar ve *teshuvah* veya “tövbe” yoluyla kaynağına döner.

Adam Kadmon’un bütünlüğü *sefirah*lara dayanır. Hayat ağacı taç’tan aşağı doğru büyüdüğü halde *Adam Kadmon* ayakları üzerinde durur. Kafasının üzerinde *keter* (taç) vardır, iki yanında *Hokhmah* (hikmet) ve *Binah* (anlayış) *sefirah*ı bulunur, bunlar beynin iki yarım küresine bağlanırlar. Bilginin *sefirah* olmayanı *daat* onun yüzünde ve boğazında yer alır, burası onun gördüğü, duyduğu, kokladığı ve konuştuğu yerdir. Kalbin *sefirah*ı *gevurah* (adalet) ve *hesed* (merhamet) göğüs kafesinin solunda ve sağında bulunur. Merkez *sefirah* *tiferet* veya nefis, mide üstündeki sinir ağında *timus* yer alır. İki alt ve dış fonksiyonlu *sefirah* *hod* (ihtişam) ve *nezah* (zafer) bacaklara bağlanır ve *yesod* (temel) genital “üreme” bölgesinde, *malkut* (krallık) ayaklarda yer alır. *Adam Kadmon* genellikle ama her zaman değil,

arkadan resimlenir, çünkü Musa gibi o da kutsal görüntüyü görmüştü (Exodus 33:20, “Yüzünü göremezsın, çünkü insan beni görüp de yaşayamaz”). Bu durumda, aktif ve pasif taraflar, belkemiği sütununun sağında ve solunda kendi doğal durumundadırlar. Diğer dinler *Adam’ı* Tanrı’nın görüntüsü, aynı zamanda kutsal bir çalışmanın modeli olarak düşünmüşlerdir.

Kabalistler de bunun dışında değildir ve gizli özdeyişi “Ne kadar yüksekse o kadar alçak”, makrokozmos ve mikrokozmos ile ilgili çalışmalarında izlemişlerdir. Kutsal adam *Adam Kadmon’un* dışında, yani *Azilot’un* dışında, 6. günde yaratılmış olan *beriatik* Âdem gelir. Hareket, *yesod’un* veya yaratılış ağacının temeline odaklandığı zaman, Yahudi efsanesine göre bu *beriatik* Âdem, bütün yaratıkların sonrasında yaratıldı, böylece alçakgönüllü olacaktır.

Kabalistik görüş: Diğer bütün yaratıklar istisnasız olarak (melekler ve baş melek dâhil) *Azilot’un* Âdem’ine dayanır ve bunlar tamamlanmamış olarak bırakılmışlardır, yalnızca *beriatik* Âdem kutsallığın tamamlanmış bir görüntüsüdür. Efsaneye göre, “*Melekler arasındaki kıskançlık ve anlaşmazlık nedeniyle, bunlardan insanın üstün olmasını kabul etmeyenler (Lucifer, Şeytan), insanın üzerindeki kötülük veren kaotik güçlerin liderliği görevine getirilmişlerdir.*” Yaratılıştaki bu ayaklanma Âdem’in inişinden önce, ayrılan dünyalardan birinin kutsallıktan ayrılması ve üzerinde yaşayanlara çok az bir özgürlük tanınması ile zaten başlamış, bu ayaklanmanın kötü riski de kozmik plan tarafından düzenlenmişti.

Efsanelere göre, kutsal isim olan “El” her meleğe Tanrı tarafından verildiği için, hiçbir Tanrı’nın istediğinden daha fazla güce sahip olamaz. Böylece her kutsal varlık görevine bağlıdır, örneğin *Shalpiel* (kar meleği) sadece kar ile ilgilenir.

Beriah’daki Adem, şimdi ruh katmanında ayrı bir varlığa sahiptir, hala yargılanmamıştır ve böylece Tanrı’nın görüntüsünün yayılması, dördüncüyü, şekillenmenin üçüncü dünyasına (*yetsirah, Eden*) getirmiştir. Burada, bölünmüş fakat bağlı olan dişilik ve erkeklik özellikleri, kendi aktif ve pasif rollerini alırlar veya bazı kabalistlerin dediği gibi Âdem’in ruhu ile Havva’nın özünün ilişkisi açığa çıkar. Putların dünyasına (*Idyllic world*) davetsiz olarak gelen misafirin (şeytan), onları koyulan tek kuralı çiğnemeye teşvik etmesiyle, yaratılış dünyasının bilgisiyle, hayat ağacının meyvesini yeme olasılığı sınanır ve daha aşağıdaki maddesel dünyaya gönderilerek onlara elbise verilir (Genesis, 3:21). Burada onlar birçok kurala uymak zorundadırlar. Şimdi evren bağıntılı olarak onların özgürlüklerinin sınırlanmasıyla korunmaktadır, çünkü onları daha büyük sorumluluklar beklemektedir. Mitolojik şekilde bu, bizim dünyaya inmemizin bedelidir. Bazı Kabalistler bu olayı Tanrı tarafından öngörülen bir düşünüş olarak görürler (Örnek: Bir ana babanın, çocuğun öğrenebilmesi için hata yapmasına izin vermesi gibi). Bu şekilde Âdem, bütün varoluş katmanlarını denemiş, aşağı ve yukarı giderek ilk *Eden’i* aramaya başlamıştır. *Eden’den* sonra da yaratılış cenneti ve kutsal tamlığı...

Kabalistik gelenek, duruma göre bireyler olarak kısıtlanmamız ve kökenimiz hakkında detaylar içerir. Buna göre, her birimiz *Adam Kadmon’un* *Azilotik* bedeninde vardık, yani biz yaratılış başlamadan önce de varoluştaydık. Yaratılış, bizim bireysel kaderimizi belirlemek içindir. 4. dünya tamamlandığı ve eyleme geçtiğinde, her insan mevcudiyetinin kutsal parçası, yaratılmış Âdem’in (*beriatik*) hücreleri şeklinde dağıldı. Saf ruhun krallığında, *beriatik* cennette biz, ruhlarımız define evine gönderilinceye kadar masumiyet içindeyizdir.

Doğamızın farklılaşmış parçası ki, bu *Azilat'*un kutsal kıvılcımı olarak adlandırılır, aşağı inmek ve *asiyah'*ın fiziksel evreninde insan şeklini almak için uygun zamanı bekler. O an gelince, biz önce en yüksekteki tarafından çağırılırız, o bize götürmemiz gereken görev ve armağanlarımızı verir. Bu bizim kaderimizdir. Aşağı inmek için bir isteksizlik gösteririz ki, (Bir kabalist bunun için “gözyaşı ırmağı” demektedir) buna karşılık cevap her zaman ayındır: “*Sen bu yüzden çağırıldın, yaratıldın, şekillendirildin, yapıldın.*”

Bir geleneğin bize anlattığına göre; bir çift seksüel birlik içindeyken, çocuklarının görünmeyen varlığı onların üzerindedir. İşte böylece *beriatik* beden oluşumu konusu ortaya çıkmıştır. Ruh ve *yeziratik* beden veya öz (*soul*) bu dünyanın embriyonik, asiatic bedene bağlanır, fetüs büyüdüğünde insan olacak kişi bir deriyle kaplanır, detaylı açıklamalar gebeliğin bu fiziksel döneminde bebeğin (kişinin) kendi gelecek yaşamını, karşılaşıcağı insanları ve gideceği yerleri gösterir. O aynı zamanda, diğer kişilerin ölümden sonraki yaşamlarını ve onların bireysel olarak performanslarına göre, alçak veya yüksek katmanlarda bulunduğunu bir an için görür. Böylece artık masumiyet hali geçmiştir ve deneysel yaşam gebelikten insan oluşumuna kadar sürer. Çocuk doğduğu zaman, doğumdan önceki hal yok olur ve kişi bir bebeğin fiziksel yaşamının ilerlemesiyle, yukarı dünyalar ile ilgili anılarını unutmaya başlar.

Zaman zaman o, bir anlık, geçmiş anıları hatırlayacaktır, daha sonra gördüğü sahne veya kişileri daha sisli bir şekilde hatırlayacaktır. Karşılaşıcağı kişilerin de kozmik plan içinde yer alan kendi kader ve yazgıları bulunmaktadır. Bir örnek vermek gerekirse önceki yaşamında tanışan iki kişi, karşılaştıklarında birbirlerini tanıyabilirler.

“*İnsan cennetteki ve dünyanın aşağısındaki her şeye sahiptir. Göksel (tanrısal) olduğu kadar, yersel yaratıktır da, bundan dolayı öncelerin öncesi, insanı kendi kutsal yayılması olarak seçmiştir. Âdemden önce hiçbir dünya var olamazdı, çünkü insan figürü her şeyi kapsar ve her şey onun erdeminde var olur.*” (Zohar, İspanya XIII. yy.)

Doğal krallık içinde doğmuş bulunanlar, yani belli kurallar altında yaşayanlar (mineral maddelerden oluşmak, yemek yemek, hareket etmek ve diğerleriyle hayvan gibi ilişki kurmak), bütün 4 dünyanın da altına inmişlerdir. Olgunlaşıp yaşamın değişik aşamalarından geçmiş kişi bundan sonra yavaş yavaş yukarı dünyalara yükselmeye başlar. Bu yükselme önceki zigzag doğrultusunda işler. Böylece o önce bedenini veya *malkut'*u, fetüs aşamasında geliştirir, daha sonra benliğini (*yesod*) bebeklikte, daha sonra öğrenme kapasitesini (*hod*) çocuklukta, daha sonra da gençlikteki aktivitelerine bağlı olarak *nezah'*ı geliştirir.

Kendi bilinçlenmesinin (*tiferet*) aşamasına ulaşmasında (yaşamın aslı) o gelişmesini durdurmayı ve geri kalan hayatını tekrarlamayı ve bir alttaki *sefirah*ın zayıf kalan yerlerini güçlendirmeyi seçebilir. Zihnini *malkutyen* materyalizmi ile meşgul eden bir insan, *yesodik* egoizmi, *hod'*un akılcıca oyunlarını veya *nezah'*ın nefsanî mutluluklarını seçebilir. Kendi iradesini yükseltme ve geliştirme durumunda olan bir insan (ki bu irade *tiferet* gücüdür) üstün ve hatta muazzam bir birey (doğal olarak), bir hayvan adam, diğerleri üzerinde hâkimiyeti iyi veya kötü istek veya irade ile kuran bir kişi haline gelebilir. Böyle kişiler politikacılar arasında çok bulunur. Burada bulunan bir birey, gücü azalana kadar veya bir doğal kral veya kraliçe yerini alana kadar kalır. Sadece, yaşamı rahatlıktan, güçten ve mevkiden daha üstün gören insanlar, yukarı dünyalarla içten ve yukardan bağlantı

kurabilirler. Bu aşama sadece istemeyle veya diğer gerçek dünyaları bir an görmekle elde edilemez. Bunun için işe “kendi bilgimizle” başlamamız gereklidir. Baş melek *Metatron*’un rabbi İshmael’e dediği üzere: “*Gel ve ben sana yaratılmış ve dönmüş, daha doğmamış olan en iyilerin ruhlarını göstereceğim.*” (*Enoch*, İbrani Kitabı Filistin 3.yy.)

Anatomi (Yapı):

Yukarıda, Kabalistlerin *sefirotik* ağaca antropomorfik temayı nasıl bağladıklarını görmüştük. *Adam Kadmon* irade, akıl (*intellect*), duygu ve hareket anatomisine sahiptir, bu model 4 dünyaya yayılmıştır. Her dünya bir katmanın yayılmasını temsil eder. Bir bireyin insanlaşmasının mikrokozmosunda bu tema minyatür olarak sık sık tekrarlanmaktadır. Kabalistler, yıllar boyunca, kendi zamanlarının dillerinde bu edebi prensipleri ortaya koymuşlardır. Bu Zohar ya da görkem kitabının sembolik psikolojisinde görülebilir. Bu kitap Ortaçağ İspanyolcasıyla yazılmıştır ve 18. yy. Rusya’sında “Hasidik Habat Okulu” tarafından detaylı olarak analiz edilmiştir. Modern Kabalistler de bu geleneği sürdürmekte ve bilgilerini kendi zamanlarının psikolojik bölümlerinde ortaya koymaktadırlar.

En alt dünyadan başlayarak bedene bakalım: Bu fiziksel araç, milyonlarca yıldır, gelişmiş dünya şartlarına bağlı olarak, katı prensipler kümesine dayalı ve de varoluşu (*sefirotu*) yöneten prototip kurallarından kaynaklanır. Böylece bedenin en temel katmanı toprak, su, hava ve ateşle etkileşim yaparak işler ve kemikler, kaslar, kimyasal akımlar, gaz sirkülasyonu ve elektronik hareket sistemleri şeklinde görülebilirler. Daha detaylı olarak mekanik–organik dokuların, metabolik ve elektromanyetik sistemlerin hiyerarşisi, güç ve şekil sütunlarıyla etkileşim içinde görülebilirler. Enerji ve madde, ağacın aktif ve pasif tarafları, *malkut*’taki duyuların iradesi altında işler. Otonomik sinir sistemi *yesod* veya “temel”de bulunur. Merkezi sinir sistemi, beyni de içine alarak *tiferet*’te Solomon’un koltuğunda bulunur. Böylece, enerji ve madde, bedenin yaşamı boyunca, merkez sütundaki irade ve bilinç ile bağıntılıdır.

Asiatik ağacın üst yüzü bedenin ince (sübtel) kısımlarıdır ve Kabala’da *zelim* veya görünüş olarak adlandırılır ki, bu da beden ve ruh arasındaki eterik bağlantıya karşılıktır. Yarı fiziksel olarak, alttaki dünyada bulunan “en iyi” enerji ve maddeden oluşur, bu da bir sonraki maddenin kabalığına karşılıktır. Bazı insanlar bu aşamayı iç gözleriyle algılayabilirler ve bedeni saran radyant (ışıldayan) *aura*’yı görebilirler. Beden ağacının taç’ı (*keter*) bu Kabalistik temada, *yeziratik* şekilci dünyanın *tiferet*’ine karşılıktır. Bu dünya öz’ün dünyasıdır veya ruhun *beriatik* yaratıcı dünyasının *malkut*’udur. Bu diğer üç aşağı dünyanın nasıl pislik içinde yaşadığını gösterir ve bizim nasıl bir an içinde görünmeyen dünyaları deneylediğimiz açıktır.

“*Ve Tanrı insanı kendi görüntüsü içinde yarattı. Biz bu dünyaya geldiğimizde ilk gördüğümüz şekil budur. O biz büyüdüğümüz ve dünyadan ayrıldığımız seviyeye gelmemiz süresince gelişir. Kaynağı cennettir.*” (Zohar, İspanya 13. yy.)

Fiziğin anatomisi bedenin *sefirotik* modeline dayanır, fakat onun enerjisi, maddesi ve bilinci şekiller dünyasından gelir. Daha açık söylemek gerekirse, fiziksel dünyanın direkt teması *yeziratik* ağacın *malkut*’undan geçer, burası da bedenin *tiferet*’idir, yani beyin ve merkezi sinir sistemidir. Bu iç dünyaların temasını örnekler, burada beyin, düşünmenin fiziksel organı,

bilinci dokuyla, metabolizmayla ve elektromanyetik alanlarla sigortalar. Yukarıda direkt *sefirah* olmayan *daat* veya bedenin bilgisi de bu insan ruhunun *yesod*'u veya varoluşudur. Bu şekilde bu iki dünya karşılaşır ve iletişim içine girerler. Dış dünya hakkında veri sağlamada daha altta olan ve aynı zamanda kendi psikolojisinin farkında olan ve bunu bedenlerine uygulayan üsttekiler, bu iki dünyayı oluştururlar. İrade aşağıdan yukarı doğru yükselir. İnsan ruhunun *yesod*'u yani benlik, bilincin bir aşamasıdır. Şöyle ki; bunun bir kısmı fiziksel, bir kısmı ise psikolojiktir; bu bizim düşündüğümüz, hissettiğimiz ve yaptığımızın temelini oluşturur. Aslında bu, *yesod*'u çevreleyen üçlülerin ağaçtaki durumundan kaynaklanmaktadır. Bunlar *malkut*, *hod* ve *nezah*'tan akan 3 yolla açıklanmıştır ve bunlar insan ruhunun bitkisel üçlüsü olarak adlandırılır. Bunlarla her günkü yaşam aktivitesini sağlayan hareket, duygular ve düşünceler açıklanır.

Böylece soldaki üçlünün pasif ve düşüncenin yansıtıcı özelliği olduğu, sağdaki veya hareketin aktif tarafındaki yani egonun üstündekinin merkez yatay üçlü olduğu görülür (*yesod–hod–nezah*). Egonun değişme durumunun küçük bir kişisel gözlemlerle şemanın doğruluğu görülür. Örnek: Sıkıntı hisseden biriyle, bir sorun hakkında düşünen bir başkası, aynı zamanda işini de yapabilen, düşünenidir. Egonun bitkisel durumu, insan ruhunun derinliklerindeki olaylardan etkilenebilir, fakat onun dünya görüşü, eğitiminin ve yetiştirilişinin kafasına yerleştiği şekilde oluşur. Yani şehirde büyümüş bir kişiyle, kasabada doğmuş bir kişi arasında, yaşamın bitkisel aşamasındaki değerler ve davranış açısından farklılıklar vardır. *Hod* ve *nezah* (günlük bilincin eşliğini veya geleceğini belirleyen kontrol ve istek *sefirah*ları) ile beraber *malkut* (beden bağlantısı) ve *yesod* (birçok kişi için deneylerinin baş alanı olan alt üçlüsüyle oluşturduğu alttaki büyük üçgeni yaratan ego – *yesod*) ayrıca insanın kendine ait görüntüsünü de odaklar, yani mesleğini belirler. Bir sonraki üçlü, *yeziratik hod*, *nezah* ve *tiferet*'ten oluşur ve bilinçliliğin normal liminal hattı olarak adlandırılan bölgeyi oluşturur. *Hod* ve *nezah*'ın arasına konulmuştur, biyopsikolojik yöntemin güçlendirilmesi ve dengelenmesi görevini yapar, böylece *tiferet*'e (iç gözlemleyici veya kendine) yükselir.

Bu üçlü, hayvan veya uyanma eşliği diye adlandırılır. Burada *nezah*'ın gücü yükseldiği ve *hod*'un duyarlılığı uyarıldığı zaman “yüksek farkındalık” oluşur ki bu, büyük drama veya önceki barış anlarında bazen deneylenmiştir. Burası ilk esrimenin (*vecd*), ani bir ferahlığın, derin hırsın ve kısmi aydınlanmanın yeridir. Bu, doğal ego bilinçliliğinden oldukça farklıdır ve yönlendirilmiş iradenin hayvansal durumundan fizik ötesindeki dünyaların tanınmasına yol gösterebilir ve hatta bu dünyalar psikolojisinin de ötesinde olabilir, çünkü nefis sadece bedenin taç'ı (*keter*) ve insan ruhunun içi değildir, o aynı zamanda ruhun ögesel (elemental) temelidir (*malkut*). Bu aşamanın tecrübesi enderdir, çoğunlukla bilinçsizlikte karşılaşılır. Bu *hod–nezah* eşliğinin karşısındadır ve nefsi egodan ayırır. *Tiferet* ve *yesod*'u birleştiren yollar bu eşliğin karşısındadır, bunlar bazı Kabalistler tarafından *zadec* veya dürüst adamın yolları diye adlandırılır, fakat bu yalnızca psikolojik tembellik ve kendini aldatma durumlarında oluşur.

“Bir insan bütün yaratılışa eşittir, bir insan minyatür bir dünyadır.”

(Abot de Rabbi Nathan, Filistin 2. yy.)

“Nefs” insan ruhunun “Solomon’un yerinde” oturur, bu bizim her şeyi inceleyen kısmımızdır. Burası yukarıdan ve aşağıdan akan yollara sahiptir ve yukarisındakiler tarafından oluşturulan üçlü serilerin merkezidir.

Burası aynı zamanda en alttaki *sefirotun* da merkezidir. Görüleceği gibi bilginin ve duygunun pasif ve aktif *sefirahları* (*binah* ve *hokmah* ile *gevurah* ve *hesed*) sadece kendi sütunlarında işlemekle kalmazlar, aynı zamanda *tiferet*’te odaklanırlar. Soldaki üçlüler insan ruhunu denetimde tutan kavram ve komplekslerin duygu ve bilgi bankalarıdır. Sağdakiler ise aktiftir, bu teşvik edici duygular ve bilgisel aktifliktir. İnsan ruhunun ağacında kendi üçlüleri birbirlerini tamamlarlar, bunlar aynı zamanda bilgileri ve duyguları içerir ve kişinin hayatı boyunca iç dengesini sağlarlar.

Nefsin üstündeki yatay üçlü öz’ün katmanıdır. *Gevurah*, *hesed* ve *tiferet*’ten oluşur (adalet, merhamet ve nefsin duygusal *sefirotu*). Burası kendi bilinçliliğimizin ve bilincin yeridir. Yine burasıdır ki geleneksel olarak, ahlâki üçlü olarak adlandırılır. Kişi burada kendisini ve başkalarını algılar, ahlaki performans, adalet ve merhamet dağıtılır.

Önceki görüntülere göre burası, iyi olan birinin kötü melekler tarafından aklının çelinmeye çalışıldığı yerdir. Burası aynı zamanda cennete ve Araf’a giden kapıların da bulunduğu yerdir. Bu ilk ve ideal model (*archetypal*) sembolleri, öz’ün bölgelerini anlatır ve kendinde olmazlığın bu aşamasında bulunan bir kişi bunun kriterinin (ölçüsünün) doğal dünyadan olmadığını bilir, gerçek erdem toplum geleneklerinden farklıdır. Öz, insan ruhunun bilinçsizlik aşamalarında derindedir ve sıkı sıkıya duygu ve kavramların üçlülerine bağlıdır. Onun aynı zamanda *tiferet*’teki nefsten ruha (*hokmah–binah–tiferet* üçlüsü) giden bir yolu vardır. Ruhun üçlüsü, hikmet *sefirahı*, anlayış ve nefsten oluşmuştur, merkezinde de psikolojik bilgi vardır. Bu üçlü yukarıdaki yaratılış dünyasının en alt üçlüsüdür, yani *yeziratik* tarafta, insan ruhunun ruhsal görünüşüdür. Nefsin bireyliliği, özde vurgulanışı, kozmik koşullarda görülebilir.

Yeziratik ağacın alttaki yüzü (*tiferet*’te en yüksek noktaya erişmenin fiziksel görünüşü), ancak meditasyon gibi derin mistik seyahatlerde denenebilir. Ruhsal üçlü, kutsal veya yukarıdaki süper alan gibi, yayılma dünyasıyla, *keter* yoluyla, direkt ilişki halindedir. Bu, fiziksel dünyanın yüzünün ve olağan öz–benlik görüntüsünün ardında saklı bulunan dünyalardan habersiz bulunanlar için çok az anlam taşır. İç realiteyi tecrübe etmek ve keşfetmek isteyenler için her insanoğlunun yaşamı boyunca bir kez sahip olabileceği, yaratılıştaki dinsel saygılı korku ortamında, yukarı dünyaların bir anlık görünüşü sunulur. İnsan ruhu bir bütün olarak, beden organizması gibi tamdır, fiziğe paralel yöntemleri kendi içinde bulundurur. Ego insan ruhunun otonomik sistemi ve nefis de merkez kontroldür, öz ise dengenin ve iç sağlığın metabolizmasıdır. Ruhun bu üçlüsü diğer dünyaların menzile girdiği bölgedir. Beden gibi insan ruhu da “bilinçsiz kanunlara” göre yürür, bir insan doğmuş, yaşamış ve hiçbir gücünü yararlı bir işe kullanmadan ölmüş olabilir.

Kabalist bütün kapasitesini gerçekleştirmek için çaba gösterir, bunu yalnızca üst dünyaları algılamak için değil, ayrıca “onlara bilinçli olarak iştirak etmek” için yapar. Bir bireyin bu duruma gelebilmesi için önce böyle bir olasılığın olabileceğini fark etmesi gerekir, daha sonra kendisinden daha bilgili ve tecrübeli kişilerin onu eğitmek için mevcut olduğunu bilmelidir. Önce birkaç anlık görüntü (vizyon) ile gerçek dünyanın ne kadar tanınmaz olduğunu

açıklayan birkaç kitaba ve kendi özünün geleceğini hatırlayabileceği yer olan *Eden*'in anahtarını bulabileceği derin araştırmaya ihtiyacı vardır.

Not: Z'ev ben Shimon Halevi'nin *Kabbalah Tradition of Hidden Knowledge* adlı kitabından alınmıştır.